

Uit het ei

Niet alle dieren zijn zoogdieren. Bij sommige soorten komen de jonge dieren uit een ei. Het moment waarop een ei opengaat is spectaculair. Heel geschikt om met een beeld vast te leggen.

Opdracht: Maak een ruimtelijk beeld van een dier dat uit het ei komt.

GROEP 5-6

- ◆ Uit het ei
- ◆ Textuur in plastisch materiaal
- ◆ Boetseren met klei

Doelen

- ◆ De les sluit aan bij **kerndoel 41**: dieren planten zich voort door middel van eieren of levendbarend
- ◆ De leerling kan textuur in plastisch materiaal herkennen en kan textuur aanbrengen in een plastisch werkstuk.
- ◆ De leerling kan een ruimtelijk beeld boetseren door te werken uit één stuk. De leerling kan klei vervormen door te knijpen, duwen en trekken.
- ◆ De leerling kan het materiaal op verschillende manieren hanteren en kan nieuwe werkwijzen bedenken die passend zijn bij de verbeelding van het onderwerp.

Materiaal

Je hebt nodig voor boetseren met klei:

- grove chamotte of plasticine
- onderlegger
- spatels en prikkers

Wil je de klei na droging afwerken? Dan heb je nodig:

- plakkaat-, acryl- of waterverf
- potje water
- lyonse kwasten of penselen
- tissues
- mengbord (stukje karton)

Je hebt nodig voor onderzoek:

- het materiaal van de werkwijze
- evt. oefenvellen

De les in fases

Oriënteren

1. Bespreek het vormdoel.
2. Vraag leerlingen of ze weten wat het is. Leg het zelf uit of toon het filmpje. Is dit vormdoel al eerder aan bod gekomen? Herhaal dan kort de informatie.
3. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen betekenis en bespreek het kort.
 - Wat zie je? Waarom leggen dieren eieren? [Om zich voort te planten]
 - Van welke dieren zouden ze zijn? [A. vogel, B. vis, C. amfibie, D. reptiel (slang), E. geleedpotige (spin), F. weekdier (slak)]
 - Wat zijn de voor- en nadelen van het leggen van eieren? [Voordelen: moeder hoeft niet al haar nakomelingen mee te zeulen, als moeder dood gaat blijven de kinderen leven, sommige dieren kunnen anatomisch gezien geen dier intern grootbrengen. Nadelen: Veel dieren eten de eieren van andere dieren op.]
 - Welke vorm heeft een ei? [Ovaal]. Wat gebeurt er met de vorm van het ei als een dier eruit komt? [Scheurt open en ei krijgt deuken, breekt open en ei krijgt een scherpe rand].
4. Bespreek de opdracht.
5. Leg de werkwijze boetsen met klei uit. Doe de techniek zelf voor, toon het filmpje of herhaal kort de inhoud.

Onderzoeken

1. Geef leerlingen de tijd om te onderzoeken wat ze willen maken.
2. Ze doen dat door met het materiaal te experimenteren. Wat kun je er allemaal mee?
3. Gebruik eventueel de bouwsteen onderzoek. Toon het filmpje, leg zelf uit of herhaal kort de informatie.
4. Begeleid de leerlingen individueel door het stellen van reflectievragen. Suggesties:
 - Je hebt het materiaal al op verschillende manieren uitgetest. Heel goed. Kun je er nog wat meer bedenken?
 - Deze bewerking is leuk bedacht. Weet je al waar je die voor kan gebruiken?
 - Op welke manier kun je het materiaal nabootsen? Bedenk nog eens een manier.
5. Houd eventueel aan het eind van het onderzoek een tussentijdse beschouwing; in groepjes of klassikaal. Je kunt hiervoor de nabeschouwsingsvragen onderzoek gebruiken.

Uitvoeren

1. Wanneer er voldoende geoefend is, gaan de leerlingen hun definitieve werkstuk maken. Er komt nu ook steeds meer aandacht voor details.
 - Wat vind je lastig om te maken? Hoe kun je dat aanpakken?
 - Je wil aan deze kant een uitstekende vorm maken, maar daar heb je te weinig klei voor. Dan kun je de klei verplaatsen. Je schuift het van een plek waar veel klei zit, naar een plek waar weinig klei zit.
2. Wanneer het werkstuk helemaal droog is, kan het gebakken worden in de oven en/of beschilderd met verf.

Evalueren

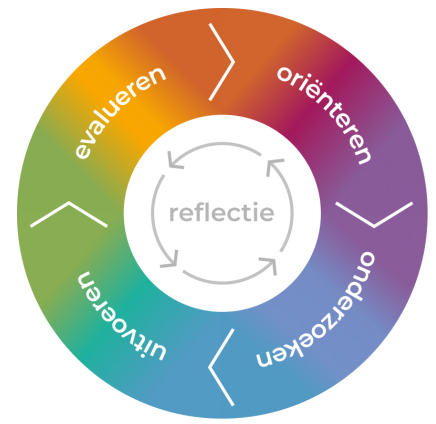
Klik op 'Nabespreken: wat hebben we geleerd?'

Bespreek de vragen op het digibord klassikaal of laat leerlingen de vragen in groepjes of individueel beantwoorden. Mogelijke vragen:

- ◆ Welke eieren zouden in hetzelfde nest kunnen liggen? Waarom?
Welk dier is al bijna helemaal uit het ei? Vertel eens.
Welk dier zit nog verstopt in het ei? Kun je wel zien welk dier het is? Waaraan?
- ◆ In welk beeld zijn veel verschillende soorten texturen aangebracht?
Welke textuur is in meerdere beelden terug te zien? Vertellen ze hetzelfde? Waarom wel/niet?
- ◆ Wat vond je lastig aan het werken uit één stuk klei? Wie heeft daar tips voor?
Wie heeft een bijzondere oplossing bedacht om uitstekende vormen toch compact te houden? Leg eens uit.
- ◆ Stel deze vragen voordat de leerlingen met de uitvoering beginnen.
Hoeveel ideeën heb je (met je groepje) bedacht?
Voor welk idee weet je al een toepassing? Leg eens uit.

Spelen met lesfasen en lesdoelen

- De lesbeschrijving is een richtlijn, geen keurslijf. Voel je vrij de volgorde van de bouwstenen naar eigen inzicht aan te passen.
- Is het doel van een bouwsteen al bekend, dan is een korte mondelinge herhaling voldoende.
- Vind je 2 nieuwe leerdoelen te veel voor je leerlingen? Kies dan het doel uit dat ze het hardst nodig hebben voor de opdracht. Of splits de les op. Les 1: aanleren werkwijze, les 2: betekenis en vormdoel.

Aanpassen werkwijze

Liever een andere werkwijze bij deze les? Je kunt de betekenisbouwsteen combineren met onderstaande werkwijzes. Wissel je een bouwsteen, kijk dan altijd kritisch naar de voorgestelde volgorde in de lesbeschrijving en pas naar eigen inzicht aan.

- boetseren met klei
- plastisch vormgeven met papier-maché